

शासनाच्या विविध विभागामध्ये महाराष्ट्र
वित्त व लेखा सेवेतील अधिकाऱ्यांची
नियुक्तीचे सर्वकष धोरण.

महाराष्ट्र शासन

वित्त विभाग

शासन निर्णय क्रमांक :- संलेको २०१८/प्र.क्र.२०/कोषा प्रशा- २

मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२,
दिनांक:-०८ फेब्रुवारी, २०१८.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवा राज्यातील विविध प्रशासकीय विभागाच्या वित्तीय बाबींमध्ये एकसुत्रता यावी या हेतुने, संबंधित विभागाची अंदाजपत्रके तयार करण्यासाठी, लेखा व लेखांकन, वित्तीय सल्ला देणे, इत्यादी हेतुने फेब्रुवारी १९६५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये स्थापन करण्यात आली आहे. या सेवेतील अधिकारी शासनाच्या विविध प्रशासकीय विभागामध्ये/ महामंडळ/ महापालिका इत्यादी या ठिकाणी कार्यरत असून अतिशय सक्षमपणे शासनाचे प्रतिनिधी म्हणून वित्तीय कामकाज पार पाडत आहेत.

२. राज्य शासनाच्या विकास कामाची गती जशी वाढत गेली. त्या गतीने शासनाच्या खात्याची व्याप्ती वाढत जावून अर्थसंकल्पात भरीव तरतुदी होवू लागल्या. त्यास अनुसरूनच वित्तीय प्रशासनावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य वित्त व लेखा सेवेतील अधिकाऱ्यांना शासनाने विविध ठिकाणी नियुक्ती देण्यास सुरुवात केली. सर्वच ठिकाणी विकास कामासाठी शासन अनुदान उपलब्ध करून देत असते. उदा:- जिल्हा परिषदा, महानगरपालिका, शासनाचे सर्व प्रशासकीय विभाग, महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळ इत्यादी या सर्वच ठिकाणी शासनाचे प्रतिनिधी म्हणून हे अधिकारी वित्तीय प्रशासनावर देखरेख ठेवत असतात. तसेच ज्या ठिकाणी शासनाने भाग भांडवल उपलब्ध करून दिले आहे किंवा शहरे व औद्योगिक विकास महामंडळ (CIDCO), महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ (MIDC) या संस्थाना नवनिर्माणासाठी जमीन उपलब्ध करून दिलेली आहे. अशा ठिकाणी होणारी प्रचंड आर्थिक उलाढाल पाहता शासनाने गेल्या दशकापासून महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवेतील अधिकाऱ्यांचे नियुक्ती देण्याचे धोरण अवलंबिले आहे. तथापि, अलिकडे असे निदर्शनास आले आहे की, काही शासकीय उपक्रमांमध्ये / विभागांमध्ये वित्त व लेखा सेवेतील अधिकाऱ्यांच्या नियुक्तीला विरोध होत आहे.

३. अधिकाऱ्यांना एकतर्फी कार्यमुक्त करणे, हजर करून न घेणे, उपक्रमातील / महामंडळातील अधिकाऱ्यांना परस्पर पदोन्नती देऊन किंवा मुलाखतीद्वारे थेट निवडीने पदे भरणे असे प्रकार अवलंबून महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवा संवर्गातील अधिकाऱ्या ऐवजी इतर सेवेतील अधिकाऱ्यांची नियुक्ती प्रमुख वित्तीय अधिकारी म्हणून करण्याकडे अनेक विभागांचा कल दिसतो.

शासनाच्या प्रतिनिधीमार्फत वित्तीय बाबींवर देखरेख ठेवणारा अधिकारी उपक्रमात / महामंडळात असणे आवश्यक आहे. जेणेकरून आर्थिक नियमन योग्य रितीने पार पाडले जाईल.

उपरोक्त पार्श्वभूमीच्या अनुषंगाने शासनाच्या विविध विभाग, उपक्रमांमध्ये, महामंडळामध्ये, महानगरपालीका, प्राधिकरण इत्यादींमध्ये प्रमुख वित्तीय अधिकारी या पदावर महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवेतील वरिष्ठ अधिकाऱ्यांना नियुक्ती देण्याबाबतचे सर्वकष धोरण राबविणे शासनाच्या विचाराधीन होते.

शासन निर्णय :-

शासनाच्या विविध विभाग, उपक्रमांमध्ये, महामंडळामध्ये, महानगरपालीका, प्राधिकरण इत्यादींमध्ये प्रमुख वित्तीय अधिकारी या पदावर महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवेतील वरिष्ठ अधिकाऱ्यांना नियुक्ती देण्यासंबंधी खालील धोरण ठरविण्यात येत आहे.

१. शासनाच्या विविध विभाग, उपक्रमांमध्ये, महामंडळामध्ये, महानगरपालीका, प्राधिकरण इत्यादींमध्ये प्रमुख वित्तीय अधिकारी या पदावर महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवेतील वरिष्ठ अधिकाऱ्यांची पदस्थापना करणे अपरिहार्य राहिल.
२. हे अधिकारी संबंधित महामंडळातील आर्थिक उलाढाल व संस्थेची उद्दीष्टे, कामाचा व्याप व महामंडळातील मनुष्यबळ यावरून कोणत्या वेतनश्रेणीतील असावेत याबाबत वित्त विभागाकडून निर्णय घेण्यात येईल.
३. सदरचे अधिकारी हे वित्त विभागाचे प्रतिनिधी म्हणून संबंधित संस्थेचे काम पाहतील. हे अधिकारी संबंधित संस्थेमध्ये वित्तीय नियमाचे पालन होत आहे किंवा नाही यावर देखरेख ठेवतील.
४. या अधिकाऱ्यांनी संबंधित संस्थेचा लेखाजोखा त्यांच्या प्रशासकीय विभागामार्फत वित्त विभागास सादर करावा.
५. या अधिकाऱ्यांच्या कामकाजाबाबत, पदस्थापना, बदलीबाबत काही प्रश्न उपस्थित झाल्यास संबंधित विभागांनी वित्त विभागाशी सल्लामसलत करावी. वित्त विभागाच्या मान्यतेशिवाय या अधिकाऱ्यांना परस्पर कार्यमुक्त करता येणार नाही.
६. ज्या ज्या विभाग / महामंडळामध्ये/ उपक्रमांमध्ये प्रमुख वित्त अधिकारी म्हणून महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवेतील अधिकाऱ्यां व्यतिरिक्त इतर अधिकारी कार्यरत असतील त्यांनी अशा अधिकाऱ्यांचा कार्यकाळ संपताच वित्त विभागाकडे सदर पद भरण्याबाबतचे मागणीपत्र पाठवावे. ज्या ठिकाणी प्रमुख वित्त अधिकारी या पदावर कंत्राटी स्वरूपात अधिकारी कार्यरत असतील. त्यांनी सदर कंत्राट मुदतीपूर्वी समाप्त करून त्याजागी महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवेतील अधिकारी घेण्याची कार्यवाही सुरु करावी.

७. महामंडळे/ उपक्रम यांच्या प्रशासकीय विभागाच्या सचिवांनी प्रमुख वित्तीय अधिकारी या पदावर कार्यरत असणाऱ्या अधिकाऱ्यांबाबत अ.क्र. ५ व ६ मध्ये नमूद केलेल्या सूचनांनुसार आढावा घ्यावा व या तरतुदींशी विसंगत असणाऱ्या नियुक्त्यांबाबत उचित कार्यवाही करून सदर पदे महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवा अधिकाऱ्यामार्फत लवकरात लवकर भरण्यात येतील यासाठी आवश्यक ती कार्यवाही करावी.

८. वित्त विभागामार्फत सर्व प्रशासकीय विभागांच्या अंतर्गत येणाऱ्या महामंडळे / उपक्रम / महानगरपालीका / प्राधिकरण यातील प्रमुख वित्तीय अधिकारी पदांवरील महाराष्ट्र वित्त व लेखा सेवेतील अधिकाऱ्यांच्या पदस्थापनेबाबत आढावा घेण्यात येणार असून, त्यावेळी उपरोक्त धोरणाशी विसंगत असणाऱ्या नियुक्त्यांशी संबंधित असणाऱ्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करण्यात येईल.

९. सदर शासन निर्णयानुसार कार्यवाही न केल्यास, संबंधित विभाग, उपक्रम, महामंडळ महानगरपालीका, प्राधिकरण इत्यादींना अनुदान मंजूर करण्यात येणार नाही.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०२०८१४५९२०८१०५ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(शुभांगी शेठ)
सह सचिव, वित्त विभाग.

प्रत :-

१. मा. राज्यपालांचे सचिव.
२. महालेखापाल १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर.*
३. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव.
४. सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहाय्यक.
५. मंत्रालयातील सर्व प्रशासनिक विभागांचे अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव.
६. सहसचिव (अर्थसंकल्प), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. संचालक, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
८. संचालक, स्थानिक निधी लेखा परीक्षा, कोकण भवन, नवी मुंबई. *
९. मुख्य सचिव यांचे वरिष्ठ स्वीय सहाय्यक.
१०. मा.महाधिवक्ता, महाराष्ट्र राज्य.
११. प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, मुंबई.

१२. प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मूल शाखा, मुंबई.
१३. प्रबंधक, लोकायुक्त व उप लोकायुक्त यांचे कार्यालय.
१४. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई.
१५. प्रधान सचिव, विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई.
१६. मुख्य माहिती आयुक्त, राज्य माहिती आयोग, मुंबई.
१७. सर्व विभागीय आयुक्त.
१८. सर्व जिल्हाधिकारी.
१९. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी.
२०. सर्व मंत्रालयीन विभागांच्या अधिपत्याखालील सर्व विभाग प्रमुख.
२१. प्रादेशिक प्रमुख / कार्यालय प्रमुख.
२२. महासंचालक, माहिती व जनपंक महासंचालनालय, मुंबई.
२३. निवडनस्ती कार्यासन कोषा प्रशासन-२ वित्त विभाग.